

## Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 8

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

| Temat lekcji                         | Materiał nauczania                                                                                                                                                                                        | Odniesienia do podstawy programowej | Ocena dopuszczająca<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                           | Ocena dostateczna<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ocena dobra<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ocena bardzo dobra<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ocena celująca<br>Uczeń:                                                                                                         |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Rozdział I: II wojna światowa</b> |                                                                                                                                                                                                           |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                  |
| 1. Napaść na Polskę                  | 1. Przygotowania Niemiec do wojny<br>2. Polski plan obrony<br>3. Wybuch II wojny światowej<br>4. Wojna obronna w 1939 r.<br>5. Napaść sowiecka<br>6. Ewakuacja polskich władz<br>7. Bilans wojny obronnej | XXXI.1<br>XXXI.2<br>XXXI.3          | – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna błyskawiczna (Blitzkrieg), „dziwna wojna”, internowanie<br><br>– zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939)<br><br>– identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina | – identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego<br><br>– wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej<br><br>– podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, | – wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r.<br><br>– wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, bitwa graniczna, „polskie Termopile”<br><br>– zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), | – identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga, Tadeusza Kutrzeby<br><br>– przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r.<br><br>– omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow<br><br>– wymienia i charakteryzuje | – ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r.<br><br>– ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r. |

|                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                              |                |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
|                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                              |                |                                                                                                                                                                                                                           | <p>obrona Grodna,<br/>bitwa pod Kockiem,<br/>obrona Helu</p>                                                                                                                                                                                               | <p>kapitulacja<br/>Warszawy (28 IX<br/>1939), kapitulacji<br/>pod Kockiem (6 X<br/>1939)</p> <p>– przedstawia<br/>stosunek sił ZSRS,<br/>Niemiec i Polski</p> <p>– wymienia miejsca<br/>kluczowych bitew<br/>wojny obronnej<br/>Polski stoczonych<br/>z wojskami<br/>niemieckimi<br/>i sowieckimi</p> | <p>etapy wojny<br/>obronnej Polski</p>                                                                                                                                                                                           |                                                                   |
| <p>2. Podbój<br/>Europy przez<br/>Hitlera<br/>i Stalina<br/>(1939–1941)</p> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wojna zimowa</li> <li>2. Agresja Niemiec na Danię i Norwegię</li> <li>3. Atak III Rzeszy na Francję</li> <li>4. Państwo Vichy</li> <li>5. Bitwa o Anglię</li> <li>6. Wojna na Bałkanach</li> </ol> | <p>XXXII.1</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: alianci, bitwa o Anglię</p> <p>– identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a</p> <p>– wskazuje na mapie obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r.</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: linia Maginota, kolaboracja</p> <p>– zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940), ataku III Rzeszy na Francję (V–VI 1940), bitwy o Anglię (VII–X 1940)</p> <p>– wymienia państwa, które padły ofiarą</p> | <p>– identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, państwo marionetkowe, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji</p>                                                                                                                 | <p>– zna daty: wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV 1941)</p> <p>– przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie</p> | <p>– opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941</p> |

|                                              |                                                                                     |         |                                                                                                                                                              |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              |                                                                                     |         |                                                                                                                                                              | agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941 r.                                                                             | – opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie                                                                                                                                                          | w latach 1939–1941<br>– przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1940                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                     |
| TSW –<br>Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii? | 1. Jak pokonać flotę brytyjską?<br>2. Bitwa o Anglię<br>3. Pierwsza porażka Hitlera | XXXII.1 | – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma<br><br>– zna datę: bitwy o Anglię (lato–jesień 1940)<br><br>– identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Winstona Churchilla | – wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Lew morski”<br><br>– wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię | – zna datę największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940)<br><br>– wskazuje wynalazki techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami<br><br>– przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii | – zna datę nalotu na Coventry (XI 1940)<br><br>– identyfikuje postacie: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego, Henryka Żygalskiego<br><br>– omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię<br><br>– porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie bitwy o Anglię | – wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię<br><br>– ocenia wkład polskich lotników w walki o Wielką Brytanię |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. Wojna III Rzeszy z ZSRS        | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Atak niemiecki na ZSRS</li> <li>2. Wielka Wojna Ojczyźniana</li> <li>3. Bitwa o Moskwę</li> <li>4. Przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim</li> <li>5. Losy jeńców sowieckich</li> </ol>                                   | <p>XXXII.1<br/>XXXII.3</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, Wielka Wojna Ojczyźniana</li> <li>– zna datę agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941)</li> <li>– omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem</li> <li>– wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminu blokada Leningradu</li> <li>– identyfikuje postać Gieorgija Żukowa</li> <li>– wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r.</li> <li>– przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zna daty: blokady Leningradu (1941–1944), bitwy o Moskwę (XI–XII 1941), bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 – II 1943), bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943)</li> <li>– przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943</li> <li>– przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS</li> <li>– wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS</li> </ul> |
| 4. Polityka okupacyjna III Rzeszy | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych</li> <li>2. Ruch oporu w okupowanej Europie</li> <li>3. Polityka niemiecka wobec Żydów</li> <li>4. Holokaust</li> <li>5. Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady</li> </ol> | <p>XXXII.2</p>             | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obóz koncentracyjny, pacyfikacja, gwiazda Dawida, obóz zagłady</li> <li>– identyfikuje postacie: Adolfa</li> </ul>                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji, szczególnie wobec Żydów</li> <li>– omawia bilans Holokaustu</li> </ul>                | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), Generalny Plan Wschodni, „ostateczne rozwiązanie kwestii</li> </ul>                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: szmalcownicy, Babi Jar, Ponary</li> <li>– zna datę konferencji w Wannsee (I 1942)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>– omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich agresorów</li> <li>– ocenia postawy wobec Holokaustu</li> </ul>                   |

|                      |                                                                                                                                                                                                    |                               |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                  |
|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      | 6. Postawy wobec Holokaustu                                                                                                                                                                        |                               | Eichmanna, Ireny Sendlerowej                                                                                                              |                                                                                                                                                 | <p>żydowskiej”, Szosa, „Żegota”</p> <p>– charakteryzuje politykę okupacyjną Niemiec</p> <p>– wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu</p> <p>– wyjaśnia, jakimi sposobami ludność obszarów okupowanych przez Niemców niosła pomoc Żydom</p> | <p>– identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josipa Broza-Tity</p> <p>– wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie</p> <p>– porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców</p> <p>– przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów</p> |                                                                                                                                                  |
| 5. Wojna poza Europą | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Walki w Afryce Północnej</li> <li>2. Wojna na Atlantyku</li> <li>3. Przystąpienie Japonii i USA do wojny</li> <li>4. Ofensywa japońska w Azji</li> </ol> | <p>XXXII.1</p> <p>XXXII.3</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot, konwój, Enigma, lotniskowiec, pancernik</p> <p>– zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941)</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Atlantyk, wilcze stada</p> <p>– identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta, Erwina Rommla</p> | <p>– wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew</p>                                                                                                                              | <p>– zna daty: bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942), walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943)</p> <p>– identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’ego,</p>                                                                                                       | <p>– omawia działania wojenne na morzach i oceanach</p> <p>– ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny</p> <p>– przedstawia rozwiązania</p> |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                   |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                            |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                   | <p>pod El Alamein i pod Midway, oraz lokalizuje je na mapie</p> <p>– wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej</p> | <p>Dwighta Eisenhowera</p> <p>– wskazuje na mapie obszary opanowane przez Japończyków do końca 1942 r.</p> <p>– przedstawia przebieg walk w Afryce</p> <p>– charakteryzuje ekspansję japońską w Azji</p>                                                         | <p>militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na morzach i oceanach</p>                                                                       |
| 6. Droga do zwycięstwa | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Początek Wielkiej Koalicji</li> <li>2. Walki na Sycylii i we Włoszech</li> <li>3. Konferencja Wielkiej Trójki</li> <li>4. Otwarcie drugiego frontu w Europie</li> <li>5. Koniec wojny w Europie</li> <li>6. Walki na Dalekim Wschodzie</li> </ol> | <p>XXXII.1<br/>XXXII.3<br/>XXXII.4</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: izolacjonizm, Karta atlantycka, Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie</p> <p>– zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), desantu aliantów w Normandii (VI 1944), konferencji jałtańskiej (II 1945),</p> | <p>– wyjaśnia genezę i cele Wielkiej Koalicji</p> | <p>– przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie</p>                                                   | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Lend-Lease Act</i>, operacja „Market Garden”, operacja „Bagration”, taktyka żabich skoków, kamikadze</p> <p>– zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII 1941 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943),</p> | <p>– przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej</p> <p>– ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii</p> |

|                                                       |                                                                                                                       |                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                  |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                               |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
|                                                       |                                                                                                                       |                                 | <p>bezwartunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945),<br/>zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (VIII 1945),<br/>bezwartunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945)</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry’ego Trumana</p> |                                                                                                  |                                            | <p>ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 i I 1945),<br/>zdobycia Berlina (2 V 1945)</p> <p>– identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Douglasa MacArthura, Bernarda Montgomery’ego</p> <p>– charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej</p> <p>– charakteryzuje działania na frontach w latach 1944–1945</p> |                                                                               |
| <b>Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej</b> |                                                                                                                       |                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                  |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                               |
| 1. Dwie okupacje                                      | <p>1. Podział ziem polskich</p> <p>2. Okupacja niemiecka</p> <p>3. Terror hitlerowski</p> <p>4. Okupacja sowiecka</p> | <p>XXXIII.1</p> <p>XXXIII.2</p> | – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, sowietyzacja, łapanka, wysiedlenia,                                                                                                                                                                                                        | – wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, miejsca masowych egzekucji Polaków | – zna datę podpisania traktatu o granicach | – wyjaśnia znaczenie terminów: volksdeutsch, volkslista,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | – porównuje i ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec |

|  |                                                              |  |                                                                                |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                         |
|--|--------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
|  | <p>5. Deportacje w głąb ZSRS</p> <p>6. Zbrodnia katyńska</p> |  | <p>deportacja, akcja „AB”</p> <p>– zna datę zbrodni katyńskiej (IV–V 1940)</p> | <p>pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRS</p> <p>– charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej</p> | <p>i przyjaźni (28 IX 1939)</p> <p>– podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego (Palmiry, kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, Katyń)</p> <p>– omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej</p> | <p>gadzinówka, Akcja Specjalna „Kraków”, „granatowa” policja, Pawiak</p> <p>– identyfikuje postać Hansa Franka</p> <p>– przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją</p> <p>– przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie</p> <p>– przedstawia cele deportacji Polaków w głąb ZSRS</p> | społeczeństwa polskiego |
|--|--------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|



|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2. Władze polskie na uchodźstwie</p> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Powstanie polskiego rządu na emigracji</li> <li>2. Armia Polska na Zachodzie</li> <li>3. Polacy na frontach II wojny światowej</li> <li>4. Relacje polsko-sowieckie</li> <li>5. Armia Andersa w ZSRS</li> <li>6. Sprawa katyńska</li> <li>7. Śmierć generała Sikorskiego</li> </ol> | <p>XXXIII.2<br/>XXXIV.1</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, układ Sikorski–Majski, armia Andersa, sprawa katyńska</li> <li>– zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939), układu Sikorski–Majski (VII 1941)</li> <li>– identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa</li> <li>– przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, katastrofa gibraltarska</li> <li>– wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</li> <li>– wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem na uchodźstwie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– omawia postanowienia układu Sikorski–Majski</li> <li>– wymienia i wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, Monte Cassino, Falaise, Arnhem, Berlin, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zna daty: walk o Narwik (1940), walk o Tobruk (1941), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (IV 1943), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943)</li> <li>– identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Maczka, Stanisława Sosabowskiego, Zygmunta Berlinga</li> <li>– wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie</li> <li>- omawia okoliczności</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej</li> <li>– omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej</li> <li>– przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych</li> </ul> |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                              |                                                                                                                             |         |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                        |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                 |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                                                                             |         |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                        |                                                                                                      | <p>powstania układu Sikorski–Majski</p> <p>– opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii Andersa</p> <p>– wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</p> |                                                                                                                 |
| TSW – Kim był kapral Wojtek? | <p>1. Jak Wojtek został żołnierzem?</p> <p>2. Niedźwiedzie zadania bojowe</p> <p>3. Niedźwiedź cywil</p>                    | XXXIV.2 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu żołąd</p> <p>– identyfikuje postacie: gen. Władysława Andersa, kaprala Wojtka</p>                | <p>– przedstawia okoliczności przygarnięcia niedźwiadka przez polskich żołnierzy</p> <p>– opisuje prace, które pomagał wykonywać niedźwiedź Wojtek</p> | – opisuje trasę, którą przemierzyła armia Andersa                                                    | <p>– omawia powojenne losy niedźwiedzia Wojtka</p> <p>– tłumaczy, dlaczego niedźwiedź Wojtek nie trafił po wojnie do Polski</p>                                                                           |                                                                                                                 |
| 3. Polskie Państwo Podziemne | <p>1. Początki działalności konspiracyjnej</p> <p>2. Powstanie Armii Krajowej</p> <p>3. Działalność polskiego podziemia</p> | XXIII.4 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Armia Krajowa (AK), Szare Szeregi</p> | <p>– wskazuje na mapie rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki</p> <p>– przedstawia struktury Polskiego</p>                       | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Delegatura</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: cichociemni, dywersja, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia</p>                                                                                          | <p>– charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny</p> |

|  |                              |  |                                                                                                                                    |                     |                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                           |
|--|------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
|  | 4. Polskie Państwo Podziemne |  | <p>– zna datę powstania AK (II 1942)</p> <p>– identyfikuje postacie: Stefana Roweckiego „Grota”, Tadeusza Komorowskiego „Bora”</p> | Państwa Podziemnego | <p>Rządu RP na Kraj, sabotaż</p> <p>– wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa</p> | <p>Ludowa, Armia Ludowa</p> <p>– zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939), akcji pod Arsenałem (1943), zamachu na F. Kutscherę (II 1944)</p> <p>– identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Jana Bytnara „Rudego”, Jana Karskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj</p> <p>– wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ/AK</p> | utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją |
|--|------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                  |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| TSW – Akcje polskiego ruchu oporu     | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kedyw</li> <li>2. Akcja pod Arsenalem</li> <li>3. Akcja „Główki”</li> </ol>                                                                                                            | XXXIII.4                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: sabotaż, dywersja</li> <li>– identyfikuje postacie: Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, Franza Kutschery</li> </ul>                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem, zamach na F. Kutschere, Kedyw</li> <li>– zna daty: akcji pod Arsenalem (III 1943), zamachu na F. Kutschere (II 1944)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F. Kutschere</li> <li>– podaje przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem</li> <li>– przedstawia metody działania Kedywu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem („Meksyk II”), akcja „Główki”</li> <li>– zna daty: decyzji AK o przejściu od biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem (1942)</li> <li>– identyfikuje postać Emila Fieldorfa „Nila”</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– omawia przebieg akcji pod Arsenalem oraz zamachu na F. Kutschere</li> <li>– wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie akcji pod Arsenalem</li> <li>– ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem</li> </ul> |
| 4. Społeczeństwo polskie pod okupacją | <ol style="list-style-type: none"> <li>4. Postawa Polaków wobec okupantów</li> <li>5. Zagłada polskich Żydów</li> <li>6. Powstanie w getcie warszawskim</li> <li>7. Polacy wobec Holokaustu</li> <li>8. Rzeź wołyńska</li> </ol> | XXXIII.1<br>XXXIII.2<br>XXXIII.3 | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska</li> <li>– zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (IV 1943), rzezi wołyńskiej (1943)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– identyfikuje postacie: Ireny Sendlerowej, Józefa i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego</li> <li>– wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego</li> </ul>         | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia znaczenie terminów: szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne</li> <li>– identyfikuje postacie: Jana Karskiego, Stepana Bandery</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich</li> <li>– charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przedstawia stosunek państw zachodnich do Holokaustu</li> <li>– ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów</li> </ul>                                                                                                                |

|                                          |                                                                                                                                                           |          |                                                                                                                                               |                                                                                                     |                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          |                                                                                                                                                           |          |                                                                                                                                               |                                                                                                     | – omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich skutki              | – opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu<br><br>– opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie | 1. Akcja „Burza” i jej przebieg<br>2. Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego<br>3. Wybuch powstania<br>4. Powstanie warszawskie<br>5. Skutki powstania | XXXIII.5 | – wyjaśnia znaczenie terminów: godzina „W”, plan „Burza”, zrzuty<br><br>– zna daty wybuchu i upadku powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944) | – identyfikuje postacie: Tadeusza Komorowskiego „Bora”<br><br>– przedstawia założenia planu „Burza” | – przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego | – wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Ostra Brama”<br><br>– zna datę operacji „Ostra Brama” (VII 1944)<br><br>– omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie<br><br>– charakteryzuje etapy przebiegu powstania warszawskiego | – opisuje realizację planu „Burza” na Kresach Wschodnich<br><br>– omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego<br><br>– ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną<br><br>– ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec powstania warszawskiego |

|                                                   |                                                                                                                                                    |                                       |                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                        |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| 6. Sprawa polska pod koniec wojny                 | 1. Polska Lubelska<br>2. Wielka Trójka a sprawa polska<br>3. Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego<br>4. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej | XXXIV.3<br>XXXVI.1                    | – wyjaśnia znaczenie terminów: Krajowa Rada Narodowa, Manifest PKWN, Polska Lubelska, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN)<br><br>– zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (VII 1944), konferencji w Jałcie (II 1945) | – wyjaśnia znaczenie terminu proces szesnastu<br>– identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego<br><br>– wymienia postanowienia konferencji w Teheranie oraz w Jałcie dotyczące Polski | – zna daty: rozwiązania AK (I 1945), procesu szesnastu (VI 1945), powstania TRJN (VI 1945)<br><br>– omawia okoliczności i skutki powstania TRJN | – wyjaśnia znaczenie terminu Niepodległość („NIE”)<br><br>– identyfikuje postać Edwarda Osóbki-Morawskiego<br><br>– przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów<br><br>– podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie<br><br>– opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego | – ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej |
| <b>Rozdział III: Świat po II wojnie światowej</b> |                                                                                                                                                    |                                       |                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                        |
| 1. Początek zimnej wojny                          | 1. Skutki II wojny światowej<br>2. Konferencja w Poczdamie                                                                                         | XXXII.4<br>XXXV.1<br>XXXV.2<br>XXXV.3 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Narodów Zjednoczonych, układ                                                                                                                                                 | – wyjaśnia znaczenie terminów: procesy norymberskie, plan                                                                                                                                                      | – identyfikuje postacie: George’a Marshalla                                                                                                     | – opisuje okoliczności                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | – wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS              |

|  |                                                                                                                                                                                                          |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                         |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | i procesy norymberskie<br>3. Powstanie ONZ<br>4. Ekspansja komunizmu w Europie<br>5. Zimna wojna i doktryna Trumana<br>6. Kryzys berliński<br>7. Powstanie dwóch państw niemieckich<br>8. Powstanie NATO | XXXV.6 | dwubiegunowy, Powszechna deklaracja praw człowieka, strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, blokada Berlina Zachodniego, NATO, reparacje wojenne<br><br>– identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry'ego Trumana<br><br>– wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni | Marshalla, doktryna Trumana<br><br>– zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), konferencji poczdamskiej (VII–VIII 1945), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948), powstania RFN i NRD (1949), powstania NATO (1949)<br><br>– przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń<br><br>– wyjaśnia, czym była zimna wojna | – wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie<br><br>– przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich<br><br>– wskazuje okoliczności powstania NATO | budowy muru berlińskiego<br><br>– wyjaśnia znaczenie terminów: Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, powstanie berlińskie, cztery D: denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja<br><br>– zna daty: podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945), ogłoszenia planu Marshalla (1947), przemówienia W. Churchilla w Fulton (1946), ogłoszenia doktryny Trumana | w powojennym świecie<br><br>– ocenia znaczenie powstania ONZ<br><br>– ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                     |                                                                                                                                                                                              |        |                                                                                                                                                    |                                                                                                     |                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     |                                                                                                                                                                                              |        |                                                                                                                                                    |                                                                                                     |                                                                    | <p>(1947), blokady Berlina Zachodniego (1948-1949)</p> <p>– przedstawia polityczne skutki II wojny światowej</p> <p>– wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego</p>                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| TSW – Mur berliński | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Miasto podzielone żelazną kurtyną</li> <li>2. Ucieczka do lepszego świata</li> <li>3. Solidarni z berlińczykami</li> <li>4. Upadek muru</li> </ol> | XXXV.6 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu mur berliński</p> <p>– zna daty: rozpoczęcia budowy muru berlińskiego (VIII 1961), zjednoczenia Niemiec (1990)</p> | <p>– identyfikuje postać Helmuta Kohla</p> <p>– wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego</p> | <p>– wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego</p> | <p>– omawia okoliczności upadku muru berlińskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Checkpoint Charlie</p> <p>– zna datę wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961)</p> <p>– identyfikuje postacie: Johna Fitzgeralda Kennedy’ego, Ronalda Reagana,</p> | <p>– wyjaśnia, jaką rolę w komunistycznej propagandzie odgrywał mur berliński</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób międzynarodowa opinia publiczna zareagowała na budowę muru berlińskiego</p> <p>– ocenia znaczenie, jakie dla podzielonego Berlina miały wizyty prezydentów USA –</p> |



|                       |                                                                                                                                                                |                  |                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       |                                                                                                                                                                |                  |                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                             | Michaiła Gorbaczowa<br><br>– opisuje, jak budowano mur berliński                                                                                                                                                                                                                                                                                  | J.F. Kennedy’ego i R. Reagana                                                                                                                                                                                         |
| 2. Za żelazną kurtyną | 1. ZSRS po II wojnie światowej<br>2. Kraje demokracji ludowej<br>3. Odwilż w bloku wschodnim<br>4. Układ Warszawski<br>5. Powstanie węgierskie w 1956 r.<br>6. | XXXV.3<br>XXXV.4 | – wyjaśnia znaczenie terminów: supermocarstwo, kraje demokracji ludowej, odwilż, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja, Układ Warszawski<br><br>– zna datę śmierci J. Stalina (1953) | – wyjaśnia znaczenie terminu powstanie węgierskie<br><br>– zna datę powstania węgierskiego (X 1956)<br><br>– identyfikuje postać Nikity Chruszczowa<br><br>– omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej | – wyjaśnia znaczenie terminu Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)<br><br>– wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej<br><br>– omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego | – zna daty: powstania RWPG (1949), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (1956)<br><br>– identyfikuje postać Imre Nagya<br><br>– przedstawia najważniejsze tezy referatu<br>N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje wygłoszenia tego przemówienia<br><br>– wymienia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1956 r. | – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina<br><br>– charakteryzuje sposób sprawowania władzy i politykę prowadzoną przez N. Chruszczowa |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                            |                  |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                |                                                                                                                                                                                                                                                            |                  |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                            | – przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 3. Rozpad systemu kolonialnego | 1. Wojna domowa w Chinach<br>2. Polityka wewnętrzna Mao Zedonga<br>3. Wojna w Korei<br>4. Rozpad systemu kolonialnego<br>5. Klęska Francji w Indochinach<br>6. Powstanie Indii i Pakistanu<br>7. Upadek kolonializmu w Afryce<br>8. Kraje Trzeciego Świata | XXXV.5<br>XXXV.8 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielki Skok, rewolucja kulturalna, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki<br><br>– zna daty: wojny w Korei (1950–1953), Roku Afryki (1960)<br><br>– wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego | – wyjaśnia znaczenie terminu metoda biernego oporu<br><br>– identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Kim Ir Sena, Mahatmy Gandhiego<br><br>– wskazuje na mapie Koreę, Wietnam, Chiny, Indie, Pakistan<br><br>– przedstawia najważniejsze skutki polityczne i gospodarcze procesu dekolonizacji | – omawia sposoby realizacji i skutki Wielkiego Skoku w Chinach<br><br>– wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach | – zna datę powstania Chińskiej Republiki Ludowej (1949)<br><br>– wyjaśnia znaczenie terminów: czerwona książeczka, neokolonializm<br><br>– przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej<br><br>– opisuje komunistyczne reżimy w Chinach i Korei Północnej, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki | – przedstawia rywalizację USA i ZSRS podczas wojny w Korei<br><br>– opisuje proces dekolonizacji Indochin<br><br>– charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce<br><br>– charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości<br><br>– omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny<br><br>– ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii |

|                                  |                                                                                                                                                             |        |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  |                                                                                                                                                             |        |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga</li> <li>– podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego</li> <li>– przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach</li> </ul> |                                                                                                                                                                                          |
| 4. Konflikt na Bliskim Wschodzie | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Powstanie państwa Izrael</li> <li>2. Rewolucja islamska w Iranie</li> <li>3. I wojna w Zatoce Perskiej</li> </ol> | XXXV.7 | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, syjonizm</li> <li>– zna daty: powstania Izraela (1948), rewolucji islamskiej w Iranie (1979), I wojny w Zatoce Perskiej (1990)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminu konflikt żydowsko-palestyński</li> <li>– identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata, Ruhollaha Chomejniego</li> <li>– wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia znaczenie terminu „Pustynna burza”</li> <li>– wymienia przyczyny konfliktów izraelsko-arabskich</li> <li>– przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zna datę wojny o niepodległość Izraela (1948–1949)</li> <li>– identyfikuje postać Saddama Husajna</li> <li>– omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych</li> </ul>                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu</li> <li>– ocenia rolę mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim</li> </ul> |

|                                 |                                                                                                                                                           |                  |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                     |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|                                 |                                                                                                                                                           |                  |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                          | latach<br>niepodległości<br><br>– opisuje charakter<br>konfliktu<br>bliskowschodniego<br><br>– omawia konflikt<br>w rejonie Zatoki<br>Perskiej<br><br>– przedstawia<br>przyczyny i skutki<br>rewolucji islamskiej<br>w Iranie                        |                                                                     |
| 5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń | 1. Rywalizacja Wschód–Zachód<br>2. Kryzys kubański<br>3. Wojna w Wietnamie<br>4. Rywalizacja w kosmosie<br>5. Rządy Breżniewa<br>6. Praska Wiosna 1968 r. | XXXV.4<br>XXXV.6 | – wyjaśnia znaczenie terminów: wyścig zbrojeń<br><br>– identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego | – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, Praska Wiosna<br><br>– zna daty: wysłania pierwszego człowieka w kosmos (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (1962), Praskiej Wiosny (1968)<br><br>– wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja (zimna wojna) między USA i ZSRS | – zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1957), lądowania na Księżycu (1969)<br><br>– przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego<br><br>– omawia przyczyny i skutki Praskiej Wiosny | – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Jurija Gagarina, Neila Armstronga, Aleksandra Dubčeka<br><br>– omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w.<br><br>– przedstawia przyczyny i skutki amerykańskiej | – omawia wpływ ZSRS na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje |

|                                    |                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                    |                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                                                                                                              | w dziedzinach:<br>wojskowości<br>i podboju kosmosu                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | interwencji<br>w Wietnamie<br><br>– wyjaśnia<br>okoliczności<br>interwencji sił<br>Układu<br>Warszawskiego<br>w Czechosłowacji                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 6. Droga ku<br>wspólnej<br>Europie | 1. Demokracja<br>Europy Zachodniej<br>2. Upadek<br>europejskich<br>dyktatur<br>3. Początek integracji<br>europejskiej<br>4. Powstanie EWG<br>i Euratomu<br>5. Powstanie Unii<br>Europejskiej | XXXV.10 | – wyjaśnia znaczenie<br>terminów: Unia<br>Europejska, euro<br><br>– zna datę powstania<br>Unii Europejskiej<br>w wyniku zawarcia<br>traktatu z Maastricht<br>(1992)<br><br>– podaje przyczyny<br>integracji<br>europejskiej<br><br>– identyfikuje postać<br>Roberta Schumana | – wyjaśnia znaczenie<br>terminów: traktaty<br>rzymskie, Europejska<br>Wspólnota Węgla<br>i Stali (EWWiS),<br>Europejska<br>Wspólnota<br>Gospodarcza (EWG),<br>Euratom, układ<br>z Schengen, traktat<br>z Maastricht<br><br>– zna daty:<br>powstania EWWiS<br>(1952), podpisania<br>traktatów rzymskich<br>(1957) | – zna daty:<br>ogłoszenia planu<br>Schumana (1950),<br>podpisania układu<br>w Schengen (1985)<br><br>– identyfikuje<br>postacie: Konrada<br>Adenauera, Alcida<br>de Gasperiego<br><br>– wskazuje na<br>mapie państwa<br>założycielskie EWG<br>oraz państwa<br>należące do UE<br><br>– wymienia<br>zjawiska, które<br>wpłynęły na<br>umocnienie się<br>demokracji<br>w Europie | – wyjaśnia<br>znaczenie<br>terminów: plan<br>Schumana, Komisja<br>Europejska,<br>Parlament<br>Europejski, Rada<br>Europejska,<br>Beneluks, unia<br>celna<br><br>– przedstawia<br>etapy tworzenia<br>Unii Europejskiej<br><br>– wyjaśnia, w jaki<br>sposób doszło do<br>demokratycznych<br>przemian w krajach<br>Europy Zachodniej<br>i Południowej | – wskazuje na mapie<br>etapy rozszerzania<br>EWG<br><br>– omawia wpływ<br>integracji<br>europejskiej na<br>rozwój gospodarczy<br>i demokrację<br>państw Europy<br>Zachodniej<br><br>– ocenia gospodarcze<br>i polityczne skutki<br>integracji<br>europejskiej |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                         |                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                         |                                                                                                                                         | Zachodniej po II wojnie światowej                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w. | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rewolucja obyczajowa</li> <li>2. Ruchy kontestatorskie</li> <li>3. Bunt studentów</li> <li>4. Prawa kobiet</li> <li>5. Terroryzm polityczny</li> <li>6. Walka z segregacją rasową w USA</li> <li>7. Sobór watykański II</li> </ol> | XXXV.11 | – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja obyczajowa, ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa | <p>– zna datę obrad soboru watykańskiego II (1962–1965)</p> <p>– identyfikuje postacie: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI</p> | <p>– zna datę buntów studenckich we Francji (1968)</p> <p>– przedstawia przyczyny przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w.</p> <p>– omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki</p> | <p>– przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60.</p> <p>– wymienia hasła ruchów kontestatorskich</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA</p> <p>– wymienia skutki obrad soboru watykańskiego II</p> <p>– prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w.</p> <p>– omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kontrkultura, laicyzacja, Greenpeace, Woodstock, terroryzm polityczny</p> <p>– omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych</p> <p>– wymienia przejawy terroryzmu politycznego</p> <p>– ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w.</p> <p>– ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II</p> |

|                                                   |                                                                                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   |                                                                                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>– opisuje walkę o równouprawnienie rasowe</p> <p>– wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.</p>                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej</b> |                                                                                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1. Początki władzy komunistów w Polsce            | 1. Nowa Polska<br>2. Polacy wobec komunistów<br>3. Referendum ludowe w 1946 r.<br>4. Sfałszowane wybory w 1947 r.<br>5. Podziemie antykomunistyczne<br>6. Przemiany gospodarcze | XXXII.5<br>XXXVI.1<br>XXXVI.2 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, przesiedlenia ludności, Polska Partia Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), żołnierze niezłomni (wyklęci) | – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wisła”, referendum ludowe, demokracja ludowa, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu<br><br>– zna daty: referendum ludowego (1946), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (1947)<br><br>– identyfikuje postacie: Stanisława | – wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), cenzura przewencyjna, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN), bitwa o handel<br><br>– identyfikuje postać Józefa Franczaka „Lalusia”<br><br>– przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na | – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej<br><br>– przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego<br><br>– przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego | – ocenia postawę żołnierzy wyklętych<br><br>– ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu<br><br>– podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie<br><br>– omawia przebieg odbudowy Warszawy<br><br>– określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie |

|                                               |                                                                                                                                                                                      |                     |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
|                                               |                                                                                                                                                                                      |                     |                                                                                                                                                                      | <p>Mikołajczyka, Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki”</p> <p>– wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej, kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich</p> | <p>ziemiach polskich po II wojnie światowej</p> <p>– opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce</p>                         | <p>– przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów</p> <p>– przytacza metody terroru stosowane przez komunistów</p>                                                                                                                              | rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu                           |
| TSW – Jak Polacy zasiedlali Ziemie Odzyskane? | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Przejmowanie kontroli</li> <li>2. Napływ osadników</li> <li>3. Zagospodarowywanie Ziem Odzyskanych</li> <li>4. <i>Sami swoi</i></li> </ol> | XXXVI.1<br>XXXVII.1 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, szabrownictwo</p> <p>– zna daty: początku napływu osadników na Ziemie Odzyskane (1945), akcji „Wisła” (1947)</p> | <p>– omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemiami Odzyskanymi przez Polaków</p> <p>– wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemach Odzyskanych</p>                         | <p>– omawia przyczyny napływu osadników na Ziemie Odzyskane</p> <p>– przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemach Odzyskanych</p> | <p>– wyjaśnia, jak propaganda komunistyczna propagowała ideę Ziem Odzyskanych</p> <p>– wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemie Odzyskane</p> <p>– przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziem Odzyskanych z Polską</p> | – ocenia politykę władz komunistycznych wobec Ziem Odzyskanych |



|                                |                                                                                                                                                                                                                                    |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                       |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
|                                |                                                                                                                                                                                                                                    |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                      | – wymienia przykłady filmów o losach Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańcach                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                       |
| 2. Polska w czasach stalinizmu | 1. Powstanie PZPR<br>2. Przemiany gospodarczo-społeczne<br>3. Próba kolektywizacji rolnictwa<br>4. Okres stalinizmu w Polsce (1948–1956)<br>5. Socrealizm<br>6. Konstytucja stalinowska 1952 r.<br>7. Walka z Kościołem katolickim | XXXVII.1 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), system monopartyjny, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL), system centralnego sterowania gospodarką, Państwowe Gospodarstwo Rolne<br><br>– identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta | – wyjaśnia znaczenie terminów: plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, socrealizm<br><br>– zna daty: powstania PZPR (1948), przyjęcia Konstytucji PRL (1952)<br><br>– podaje założenia planu sześcioletniego | – zna datę planu sześcioletniego (1950–1955)<br><br>– wyjaśnia znaczenie terminów: „wyścig pracy”, przodownik pracy, kułak<br><br>– podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim<br><br>– wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej | – przedstawia okoliczności powstania PZPR<br><br>– przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego<br><br>– omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu<br><br>– przedstawia założenia Konstytucji PRL z 1952 r.<br><br>– opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła | – ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu |

|                                     |                                                                                                                                                                           |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3. Czasy Gomułki (1956–1970)</p> | <p>1. PRL po śmierci Stalina<br/>2. Poznański Czerwiec<br/>3. Rządy Gomułki – mała stabilizacja<br/>4. Spór z Kościołem<br/>5. Marzec 1968 r.<br/>6. Grudzień 1970 r.</p> | <p>XXXVII.2<br/>XXXVIII.1<br/>XXXVIII.2<br/>XXXVIII.3<br/>XXXVIII.4</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Bezpieczeństwa (SB), odwilż październikowa, mała stabilizacja, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski</p> <p>– zna daty: śmierci J. Stalina (1953), obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966)</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, kardynała Stefana Wyszyńskiego</p> <p>– prezentuje okoliczności dojścia W. Gomułki do władzy</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: poznański Czerwiec, „polska droga do socjalizmu”, Marzec 1968 r., Grudzień 1970 r.</p> <p>– zna daty: wydarzeń poznańskich (VI 1956), polskiego Października (X 1956), wydarzeń marcowych (III 1968), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (XII 1970)</p> <p>– charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL</p> | <p>– wyjaśnia przyczyny i skutki oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r.</p> <p>– omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce</p> <p>– przedstawia przebieg obchodów milenijnych</p> | <p>– zna datę wystosowania listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965)</p> <p>– identyfikuje postać Romka Strzałkowskiego</p> <p>– omawia proces odwilży</p> <p>– charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim</p> <p>– wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitkiej w Polsce w 1968 r.</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>List 34</i>, Zmotoryzowane Odwody Milicji</p> | <p>– ocenia postawę W. Gomułki wobec wydarzeń poznańskich</p> <p>– ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.</p> <p>– ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL</p> <p>– wymienia przedstawicieli polskiej szkoły filmowej</p> <p>– opisuje normalizację stosunków między Polską a Republiką Federalną Niemiec</p> |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                            |                                                                                                                                           |                        |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                 |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
|                            |                                                                                                                                           |                        |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                       | Obywatelskiej (ZOMO)<br><br>– wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.                                                                                                                                                                                       |                                 |
| 4. Polska w czasach Gierka | 1. „Druga Polska” Edwarda Gierka<br>2. Życie na kredyt<br>3. Życie codzienne w PRL<br>4. Propaganda sukcesu<br>5. Nowelizacja konstytucji | XXXVIII.2<br>XXXVIII.3 | – wyjaśnia znaczenie terminów: „druga Polska”, propaganda sukcesu<br><br>– identyfikuje postać Edwarda Gierka<br><br>– przedstawia przemiany w życiu codziennym Polaków za rządów E. Gierka | – wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka<br><br>– opisuje życie codzienne w czasach PRL | – zna datę nowelizacji Konstytucji PRL (1976)<br><br>– omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa<br><br>– wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu w czasie rządów E. Gierka | – wyjaśnia znaczenie terminów: ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju<br><br>– identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Kazimierza Górskiego, Huberta Wagnera<br><br>– wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie przyniosła spodziewanych rezultatów | – ocenia okres rządów E. Gierka |

|                                              |                                                                                                          |                                     |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                      |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              |                                                                                                          |                                     |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                           | <p>– przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r.</p> <p>– przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków</p>                                                                       |                                                                                                                      |
| <b>Rozdział V: Upadek komunizmu</b>          |                                                                                                          |                                     |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                      |
| 1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce | 1. Czerwiec 1976 r.<br>2. Powstanie opozycji antykomunistycznej<br>3. Rozwój opozycji<br>4. Papież Polak | XXXVIII.4<br>XXXVIII.5<br>XXXVIII.6 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Obrony Robotników (KOR)</p> <p>– identyfikuje postacie: Jana Pawła II, Jacka Kuronia</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Czerwiec 1976 r.</p> <p>– zna daty: wydarzeń czerwcowych (1976), powstania KOR (1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978), pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (1979)</p> | <p>– opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.</p> <p>– określa cele i opisuje działalność KOR-u</p> <p>– wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: drugi obieg, Wolne Związki Zawodowe (WZZ)</p> <p>– identyfikuje postacie: Stanisława Pyjasa, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, Leszka Moczulskiego</p> | <p>– wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne</p> |

|                             |                                                                                                                                                                   |                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                      |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             |                                                                                                                                                                   |                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                       | <p>– przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznej w Polsce</p> <p>– charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w.</p>                                                                                                                        |                                                                                                                      |
| 2. Powstanie „Solidarności” | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Strajki sierpniowe w 1980 r.</li> <li>2. Utworzenie NSZZ „Solidarność”</li> <li>3. Na drodze do konfrontacji</li> </ol> | <p>XXXVIII.7</p> <p>XXXVIII.8</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: strajk okupacyjny, 21 postulatów „Solidarności”, NSZZ „Solidarność”</p> <p>– zna datę strajków sierpniowych (VIII 1980), porozumień sierpniowych z Gdańska (31 VIII 1980)</p> <p>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, porozumienia sierpniowe</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki strajków sierpniowych w 1980 r.</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał „Solidarności”</p> <p>– omawia przebieg wydarzeń sierpniowych</p> | <p>– zna daty: powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), zamachu na Jana Pawła II (V 1981)</p> <p>– identyfikuje postacie: Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy, Mehmeta Alego Ağcy</p> <p>– omawia działalność NSZZ „Solidarność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności”</p> | <p>– wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją</p> |

|                          |                                                                                                                       |                    |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                  |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                      |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
|                          |                                                                                                                       |                    |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                  |                                                    | – przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                      |
| 3. Stan wojenny w Polsce | 1. Wprowadzenie stanu wojennego<br>2. Internowanie opozycjonistów<br>3. Reakcja społeczeństwa<br>4. Ostatnie lata PRL | XXXIX.1<br>XXXIX.2 | – wyjaśnia znaczenie terminów: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), internowanie<br><br>– zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981)<br><br>– identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki | – przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce | – charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce | – zna daty: pacyfikacji kopalni „Wujek” (XII 1981), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984)<br><br>– przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego, w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie<br><br>– charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego<br><br>– przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny | – ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego |

|                                                           |                                                                                                                  |         |                                                       |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           |                                                                                                                  |         |                                                       |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                            | – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                           |
| TSW – Jak Pomarańczowa Alternatywa walczyła z komunizmem? | 1. Początki Pomarańczowej Alternatywy<br>2. Pomarańczowa Alternatywa w akcji<br>3. Działalność po Okrągłym Stole | XXXIX.2 | – wyjaśnia znaczenie terminu Pomarańczowa Alternatywa | – zna daty: szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1987–1988), końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990)<br><br>– identyfikuje postać Waldemara Fydrycha | – wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie<br><br>– wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy | – identyfikuje postać Krzysztofa Skiby<br><br>– zna daty pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981)<br><br>– przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy<br><br>– wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy<br><br>– omawia działalność Pomarańczowej | – ocenia wpływ Pomarańczowej Alternatywy na kształtowanie postaw antykomunistycznych i obalenie komunizmu |

|                             |                                                                                                                   |        |                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             |                                                                                                                   |        |                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                          | Alternatywy po Okrągłym Stole                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                               |
| 4. Rozpad bloku wschodniego | 1. Kryzys ZSRS<br>2. Ronald Reagan prezydentem USA<br>3. Próby reform w ZSRS<br>4. Jesień Ludów<br>5. Rozpad ZSRS | XXXV.9 | – wyjaśnia znaczenie terminu Jesień Ludów<br><br>– identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Václava Havla | – wyjaśnia znaczenie terminów: aksamitna rewolucja, <i>perestrojka</i> , <i>glasnost</i><br><br>– zna daty: obalenia komunizmu w europejskich państwach bloku wschodniego (1989–1990), zjednoczenia Niemiec (1990), rozpadu ZSRS (1991) | – wyjaśnia znaczenie terminu pucz Janajewa<br><br>– identyfikuje postacie: Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa<br><br>– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w.<br><br>– wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS | – zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie (1979–1989), przejęcia władzy przez Gorbaczowa (1985), puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991), rozwiązania ZSRS (XII 1991)<br><br>– charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej<br><br>– charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego<br><br>– omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając | – ocenia rolę M. Gorbaczowa i R. Reagana w zmianie układu sił w polityce międzynarodowej – przedstawia rolę Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego<br><br>– wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne |



|                                  |                                                                                                                                                                                                       |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                        |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                             |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
|                                  |                                                                                                                                                                                                       |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                        |                                                                                                                  | <p>powstanie niepodległych państw w Europie</p> <p>– wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWP i Układu Warszawskiego</p>                                                                                                                                                                                     |                                                                             |
| 5. Początek III Rzeczypospolitej | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obrady Okrągłego Stołu</li> <li>2. Wybory czerwcowe w 1989 r.</li> <li>3. „Wasz prezydent, nasz premier”</li> <li>4. Budowa III Rzeczypospolitej</li> </ol> | XXXIX.3<br>XL.1 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe</p> <p>– zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989)</p> <p>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego, Tadeusza Mazowieckiego</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy</p> <p>– zna datę powołania rządu T. Mazowieckiego (1989)</p> | <p>– podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu</p> <p>– przedstawia następstwa wyborów czerwcowych</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „gruba linia”/„gruba kreska”, ustalenia z Magdaleny</p> <p>– zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989)</p> <p>– identyfikuje postacie: Czesława Kiszczaka, Leszka Balcerowicza, Bronisława Geremka, Krzysztofa Skubiszewskiego</p> <p>– omawia okoliczności</p> | – ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce |

|                                                  |                                                                                |  |                                                                                                     |                                                        |                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                  |                                                                                |  |                                                                                                     |                                                        |                                                                                             | <p>zwołania Okrągłego Stołu</p> <p>– przedstawia reformy rządu T. Mazowieckiego</p>                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                |
| <b>rozdział VI: Polska i świat w nowej epoce</b> |                                                                                |  |                                                                                                     |                                                        |                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                |
| TSW –<br>Terroryzm<br>czeczeński                 | <p>1. Pierwsze zamachy</p> <p>2. Śmierć w teatrze</p> <p>3. Atak na szkołę</p> |  | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu terroryzm</p> <p>– zna datę zamachu na szkołę w Biełanie (2004)</p> | – wyjaśnia przyczyny narodzin terroryzmu czeczeńskiego | – wymienia przykłady zamachów terrorystycznych organizowanych przez bojowników czeczeńskich | <p>– zna daty: pierwszego ataku terrorystycznego w Rosji przeprowadzonego przez bojowników czeczeńskich (1995), zamachu w teatrze na Dubrowce (2002)</p> <p>– identyfikuje postać Szamila Basajewa</p> <p>– omawia przebieg i skutki zamachu na szpital w Budionnowsku</p> <p>– opisuje przebieg zamachu na teatr na Dubrowce</p> | <p>– ocenia postawy bojowników czeczeńskich i władz rosyjskich wobec problemu czeczeńskiego</p> <p>– omawia skutki społeczne i polityczne zamachów bojowników czeczeńskich</p> |

|                                            |                                                                                                                                                                                                                            |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                            |                                                                                                                                                                                                                            |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                               | <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki zamachu na szkołę w Bielsanie</p> <p>– opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom czeczeńskim</p>                                                                                                   |                                                                                                                                                                |
| 1. [3.]<br>Polska<br>w latach 90.<br>XX w. | 1. Reformy gospodarcze<br>2. Społeczne koszty przemian ustrojowych<br>3. Rozpad obozu solidarnościowego<br>4. Sytuacja wewnętrzna Polski<br>5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej<br>6. Plan Balcerowicza i jego skutki | XL.1<br>XL.2<br>XLI.3 | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie</p> <p>– identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Balcerowicza, pluralizm polityczny</p> <p>– zna daty: wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (1991), wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), uchwalenia Konstytucji RP (1997), wyboru</p> | <p>– omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu „wojna na górze”</p> <p>– zna daty: rozwiązania PZPR (1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), reformy administracyjnej (1999)</p> <p>– identyfikuje postacie: Jana Olszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Ryszarda Kaczorowskiego</p> | <p>– ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r.</p> <p>– omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r.</p> |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                             |                           |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                             |                           |                                                                                                                                                                   | <p>L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005)</p> <p>– wymienia reformy przeprowadzone w 1999 r.</p> <p>– wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej</p>   |                                                                                                                                    | <p>– omawia koszty społeczne reform gospodarczych</p> <p>– charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski</p> <p>– przedstawia proces budowania podstaw prawnych III Rzeczypospolitej</p> <p>– wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego</p> |                                                                                                                                                                                       |
| 2. [4.] Polska w NATO i UE | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Polska polityka zagraniczna</li> <li>2. Polska w strukturach NATO</li> <li>3. Polska droga do UE</li> <li>4. Polskie społeczeństwo wobec Unii</li> <li>5. Polska w walce z terroryzmem</li> </ol> | <p>XLI.1</p> <p>XLI.2</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: NATO, referendum akcesyjne, Unia Europejska</p> <p>– zna daty: przyjęcia Polski do NATO (1999), wejścia Polski do UE (2004)</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminu referendum akcesyjne</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki przystąpienia Polski do NATO i UE</p> <p>– omawia konsekwencje członkostwa Polski w NATO</p> | <p>– wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE</p> <p>– przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE</p> | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka</p> <p>– zna daty: wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993), obecności polskich żołnierzy na wojnach w Afganistanie (od</p>                                                               | <p>– ocenia rezultaty polskiego członkostwa w NATO i UE</p> <p>– opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem</p> <p>– wymienia korzyści, jakie przyniosły Polsce integracja z UE</p> |

|  |  |  |  |  |  |                                                                                                                                                     |                      |
|--|--|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
|  |  |  |  |  |  | 2002) i Iraku (2003–2008)<br><br>– określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej<br><br>– wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO | oraz wejście do NATO |
|--|--|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|

Rozkład opracowany przez Lidię Leszczyńską, oparty na programie nauczania *Wczoraj i dziś* autorstwa Tomasza Maćkowskiego